

Հիմնադիր եւ ղեկավար՝ «ՍՅՈՒՆԱՑ ԱՇԽԱՐՀ»
ՍԱՀՄԱՆԱՓՈՎ ԳՐԱՏԻՆԱՆՍԿՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՊԱԳՐՎՈՒՄ Է
2003^{թ.}
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-ԻՑ

Հասցե՝ ՀՀ, Սյունիքի մարզ, ք.Կապան,
Շահումյան 20/32, 3301:
Հեռ.՝ (+374 285) 5 25 63
(+374 91) 45 90 47
(+374 77) 45 90 47

Գրանցման վկայականը՝ 01Մ 000231:
Տպագրվում է «Տիգրան Մեծ»
հրատարակչության տպարանում:
Հասցեն՝ ք. Երեւան, Արշակունյաց 2:
Ծավալը՝ 2 տպագրական մամուլ:
Տպաքանակը՝ 1730: Գինը՝ 100 դրամ

**Մխիթար
Չափարյան**
փորձառու
համայնֆառէշին
եւ արժանավոր
սյունեցուն՝
մեր փլեյն:

Սյունյաց երկիր

ԵՐԿՈՒՆԱՔԹԻ, 6 ՄԱՐՏԻ 2017Թ.
№ 07 (425)
www.syuniacyerkir.am

ՄԽԻԹԱՐ ՉԱՔԱՐՅԱՆ. «Տեսնում եմ, որ ճիշտ ուղիով ենք ընթանում, պարզապես ինձ թվում է՝ փոփոխությունների տեմպը պետք է արագացնել»

Նարգարյանց օրվա թեմայով

Հարցազրույց Մեղրի համայնքի ղեկավար, ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու Մխիթար Չափարյանի հետ

Մեղրի համայնքի ղեկավար Մխիթար Չափարյանը ՀՀԿ կողմից առաջադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու եւ ընդգրկվել թիվ 12 ընտրատարածքի տարածքային ընտրական ցուցակում:

Այդ առիթով հանդիպեցինք Մխիթար Չափարյանի հետ եւ զրույց ունեցանք:

Նախընտրական քարոզարշավի ելած թեկնածուի հետ, բնականաբար, առավել շատ ցանկացանք զրուցել առաջադրման մոտիվների, օրենսդիր մարմնի, պատգամավորի գործունեության վերաբերյալ նրա պատկերացումների եւ նախընտրական ներկա ընթացքի վերաբերյալ:

Մեր հանդիպումը համընկավ Մեղրի խոշորացված համայնքի ղեկավարի պաշտոնում նրա գործունեության 100 օրվան, ուստի եւ հետաքրքիր էր իմանալ՝ որքանով է կենսունակ համայնքների խոշորացման պետական ծրագիրը, արդյո՞ք բազմաբնակավայր համայնքը դիմանում է ժամանակի քննությանը:

Մեղրու տարածաշրջանը նաեւ բազում հիմնախնդիրներ ունի, ուստի եւ հետաքրքիր էր իմանալ՝ թեկնածուն ինչպե՞ս է պատկերացնում դրանց լուծումը:

Պարոն Չափարյան, 2008-16թթ. եղել եք Ազգրակի ընտրյալ քաղաքապետը եւ լավ համայնքապետի համբավ ձեռք բերել: 2016թ. սեպտեմբերի 18-ին ընտրվել եք Մեղրի խոշորացված համայնքի ղեկավար, ընդ որում՝ ընտրողների բացարձակ մեծամասնության կամքով. քվեարկությանը մասնակցած 6407 հոգուց 6099-ը քվեարկել է Ձեր օգտին: Այդ պաշտոնում էլ, կարելի է արդեն ասել, որ հաջող մեկնարկ եք ապահովել: Բայց ահա լավ համբավ ունեցող համայնքապետը, որ ընտրվել է ընդամենը մի քանի ամիս առաջ, առաջադրվում է Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածու: Ինչո՞ւ:

– Նախ նշեմ, որ մինչ իմ՝ պատգամավորի թեկնածու առաջադրվելը, տեղի ունեցավ ՀՀԿ Մեղրու եւ Ազգրակի շրջանային կազմակերպությունների միավորում, որը տրամաբանական էր եւ ճիշտ մեկ խոշորացված համայնքի պայմաններում: Կուսակցության մարզային խորհրդի առաջարկությամբ ինձ ընտրեցին ՀՀԿ Մեղրու շրջանային կազմակերպության նախագահ:

Նոր սահմանադրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունը հռչակվում է խորհրդարանական հանրապետություն, ինչը, բնականաբար, նոր իրավիճակ է ստեղծում՝ կարելու

րելով կուսակցությունների դերն ու նշանակությունը: Հայաստանի հանրապետական կուսակցությունն է առաջադրել պատգամավորի թեկնածուին, իսկ ողջ գործու-

նեության ընթացքում ինձ հանձնարարված յուրաքանչյուր առաջադրանքի վերաբերվել եմ

ՀՀ Գնախուցման և Ծրագրի

Հարգելի՜ հայրենակիցներ,
Դաշտում հունձ անող գյուղացուց մինչև բարձրաստիճան պաշտոնյա, գործարարից մինչև նեղ ոլորտային մասնագետ, առհասարակ՝ ցանկացած աշխատավոր մարդ, ցանկացած մարդ պետք է լինի մեծարված, գնահատված և մշտապես գտնվի պետության ուշադրության կենտրոնում, քանի որ նրանք բոլորն իրենցից ներկայացնում են մեկ միասնական և արժանապատիվ կերպար՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացի՝ անկախ պաշտոնից, դիրքից, մասնագիտացումից և սոցիալական կարգավիճակից: Հենց այս մարդիկ՝ Հայաստանի քաղաքացիներն են մեր երազած ապագայի երաշխավորները՝ բանիմաց, ջանասեր, հպարտ և ապագային նայող, այսօր այդ ապագան իրենց տքնաջան աշխատանքով կերտող:

Մենք պատրաստ ենք աշխատելու յուրաքանչյուրի հետ, ով ցանկանում է քարը քարի վրա դնել՝ մեր ընդհանուր տունը շենացնելու համար:

Մենք հավատում ենք մեր ժողովրդին, հավատում ենք աշխատելու, սովորելու, նորն ընկալելու և կիրառելու նրա ունակությանն ու պատրաստակամությանը:

Մենք հենվելու ենք ամուր և ավանդական ընտանիքի արժեքների վրա: Այո, ընտանիքը դիտարկում ենք որպես ողջ առարկայության մասնակերտ և պետության առաջընթացի կարեւոր խթան: Եվ հենց ընտանիքին բնորոշ համերաշխությամբ էլ հետեւողականորեն լուծելու ենք մեր առջեւ ծառայած բոլոր խնդիրները:

Փաստ է, որ մենք այսօր ունենք խնդիրներ և դժվարություններ, բայց այն պատմական ճանապարհը, որը մենք անցել ենք, այն դժվարությունները և խոչընդոտները, որոնք մենք միասին հաղթահարել ենք, պարզապես վերափոխադարձվելու դեպքում բավարար են, որպեսզի գիտակցենք, որ այսօրվա խնդիրները ոչ թե անհաղթահարելի են, այլ հենց հաղթահարելի են: Եկեք լինենք լավատես, լցվենք ամուր հավատով և դժվարությամբ ձեռք բերած մեր պետությունն անվտանգ պահելով, առաջ ընթանալով՝ դարձնենք այն մեր երազած ՀԱՅՍՏԱՆԸ:

ՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋՆԵՐՈՒՄ

Պատմականորեն հայ մարդը եղել է աշխատող և իր քրտինքով հավելյալ արժեք ստեղծող: Բարեխիղճ ձեռներեցին, գործարարին, աշխատող և աշխատանք ստեղծող մարդուն պետք է աջակցել, օգնել: Տնտեսական պայմանները պետք է հավասար լինեն բոլորի համար, իսկ հովանավորչությունը, սովորական տնտեսությունը տեղ չեն ունենալու մեր իրականության մեջ: Այս ամենը ոչ թե մեր փոխարեն չի անի, և մենք հաջողության հասնելուն այլընտրանք չունենք: Հետեւաբար, մենք շարունակական և բոլորի համար շոշափելի բարեփոխումներ ենք իրականացնելու տնտեսության մեջ, հարկային և մաքսային ոլորտներում, ինչը ներառելու է փոփոխություններ օրենսդրական և կարգային քաղաքականության մեջ:

Այսօր Հայաստանի տնտեսությանը անհրաժեշտ են արդյունավետ լուծումներ: Պետք է ձեւավորվի այնպիսի միջավայր, որտեղ տեղական արտադրությունն իր որակյալ և միաժամանակ հասանելի ապրանքատեսակների հաշվին շուկայում կփոխարինի ներմուծվող ապրանքներին:

- Տնտեսական քաղաքականության օրակարգի առաջին հորիզոնականում են լինելու՝
- մակրոտնտեսական կայունության հետագա ապահովումն ու ամրապնդումը,
 - ներդրումային միջավայրի հետագա բարելավումն ու նոր ներդրումների ներգրավումը,
 - տնտեսավարող սուբյեկտներին, այդ թվում՝ ՓՄՁ-ներին, անհրաժեշտ օժանդակության և տնտեսական խթանների տրամադրումը,
 - տնտեսական կայուն հավա-

սար մրցակցային պայմանների ապահովումն ու հովանավորչության վերացումը:

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱԿԱՅՐ

Մեր ախտորոշումն է. չնայած գործարար միջավայրը գնահատող միջազգային կազմակերպությունների հարցման արդյունքներով արձանագրված առաջընթացին՝ Հայաստանում դեռևս՝

- առկա է վարչարարություն իրականացնող մարմինների կողմից օրենսդրությամբ սահմանված պահանջների անհամաչափ կամ անհավասար կիրառում,
 - ցածր է դատական համակարգի արդյունավետությունը՝ վարչական կամ տնտեսական վեճերի, ինչպես նաև մտավոր սեփականության իրավունքների պաշտպանության հարցերում:
- Արդյունքում՝**
- ցածր է «գործարար միտք - գործարար նախաձեռնություն - գործարար ծրագրերի իրականացում» շղթայի արդյունավետությունը,
 - ՀՆԱ-ում ցածր է փոքր և միջին բիզնեսի մասնակցությունը,
 - բարձր են բիզնես ծրագրերի անընդհատության ռիսկերը,
 - ցածր է արդար ձեռնարկատիրության միջոցով հաջողության հասնելու հավատը:

Մեր նպատակն է բիզնեսի համար անկանխատեսելի ռիսկեր պարունակող գործարար միջավայրից անցում ապահովել դեպի այնպիսի միջավայր, որտեղ պետության կարգավորումներն ունեն նվազագույն անհրաժեշտ ծավալ, բարձր հստակություն, համաչափ և հավասար կիրառություն, կայունություն և կանխատեսելիություն, իսկ բիզնես վեճերը կարգավորվում են արդար և արդյունավետ (հատկապես՝ ժամանակային առումով):

- Այս ուղղությամբ արագ անցում կատարելու նպատակով պետք է առաջնահերթ լուծվեն հետևյալ խնդիրները՝
- Նոր գործարար նախաձեռնություններին պետական աջակցության մեխանիզմների լրացում նոր՝ արդյունավետ գործիքներով,
 - ՓՄՁ-ներին նախաձեռնությունները կենտունակ բիզնես ծրագրեր դարձնելու գործընթացի՝ արդյունավետ պետական աջակցության մեխանիզմների ստեղծում,
 - խոշոր ներդրումային ծրագրերի ընթացքի մշտադիտարկում և դրանց առաջնահատուկ խնդիրների կարգավորում:

ՆԵՐՂՈՒՄՆԵՐ

Հայաստանում տնտեսական աճի երկարաժամկետ բարձր ցուցանիշներ ապահովելու գրավականներից է օտարերկրյա ներդրումների հոսքի բարձր մակարդակը:

Մեր նպատակն է օտարերկրյա ներդրումների՝ ներկայիս անբավարար մակարդակի կտրուկ աճի ապահովումը:

- Այդ ճանապարհին պետք է առաջնահերթ լուծվեն հետևյալ խնդիրները՝
- ներդրումների պաշտպանության և դրանց նկատմամբ վստահության մակարդակի բարձրացում,
 - ներդրումային ծրագրերի և դրանց իրականացման լրացուցիչ հնարավորությունների ձևավորում,
 - Հայաստանի՝ որպես ներդրումների իրականացման ապահով և շահեկան վայրի ճանաչելիության բարձրացում:
- Առաջիկա քայլերը՝**
- հավաքագրված իրատեսական ներ-

դրումային ծրագրերի իրականացմանը նպաստելու նպատակով կստեղծվի ներդրումային հիմնադրամ,

- գործարար հանրության հետ քննարկումների արդյունքների և միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրության հիման վրա կներկայացվի Հայաստանում «պետություն-մասնավոր» գործընկերության արդյունավետ մոդելը:

ԱՌԱՋՆԵՐՈՒՄ ՎՅՈՒՂՈՒՄ

Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության ոլորտը տնտեսության կարևորագույն ճյուղերից է, որն ապահովում է ՀՆԱ-ի և զբաղվածության կարեւոր մասը:

Մեր ախտորոշումը. ոլորտում առկա են՝

- ժամանակակից ֆերմերների խավի ձեւավորման խիստ ցածր տեմպեր, ձեւավորման աջակցող կառույցների և գործընթացների անբավարարություն,
- ինտենսիվ գյուղատնտեսության և առաջադեմ տեխնոլոգիաների ոչ բավարար տարածվածություն,
- գյուղատնտեսության մեքենայացման ցածր մակարդակ,
- սուբսիդավորման մեխանիզմների ցածր արդյունավետություն,

- գյուղատնտեսական արտադրանքի իրացման ոչ արդյունավետ համակարգ,
- չօգտագործվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի անկայություն,
- գյուղացիական տնտեսությունների կոոպերացիայի ցածր մակարդակ,
- տնտեսավարողների ժամկետանց վարկեր:

Արդյունքում՝

- ցածր արտադրողական բազմաթիվ տնտեսություններ ի վիճակի չեն ապահովել բավարար կենսամակարդակ,
 - առկա է գյուղատնտեսության ներուժի ցածր իրացման մակարդակ,
 - առկա է պարենի ներմուծման օպտիմալից բարձր մակարդակ:
- Մեր նպատակն է ապահովել աստիճանական անցում արտահանման ուղղված բարձր արտադրողական և վերամշակված սննդի շղթային՝ ինտեգրված գյուղատնտեսության և զբաղվածության հնարավորին բարձր մակարդակի պայմաններում:
- Ոլորտում առկա խնդիրների լուծման նպատակով նախատեսվում է՝
- 2018-2020 թվականներին բարձրացնել գյուղատնտեսական հողատարածքների նպատակային օգտագործման մակարդակը,
 - ստեղծել համապատասխան պայմաններ 2018-2020 թվականների ընթացքում ստրեկան մինչև 100 հեկտար նոր ինտենսիվ պտղատու այգիների հիմնման համար,
 - ստեղծել չօգտագործվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի տեղեկատվական շտեմարան, իրականացնել մասնատված հողակտորների խոշորացման միջոցառումներ,
 - խրախուսել ոռոգման արդյունավետ (այդ թվում՝ կաթիլային) եղանակների ներդրումը,
 - ավելացնել գյուղատնտեսությանը տրամադրվող վարկերի մատչելիությունը,
 - իրականացնել գյուղատնտեսական կենդանիների տոհմային հատկանիշների բարելավման հետեւողական ծրագիր,
 - մսի իրացման գործընթացում ստեղծել պարտադիր սպանդանոցային մորթի պահանջներ՝ 2017-2018 թվականներին մինչև 65 տոկոս սպանդանոցային մորթի անցման նպատակով,
 - ապահովել գյուղատնտեսական տեխ-

նիկայի նորացման, սպասարկման և մատակարարման մատչելի մեխանիզմների ներդրումը,

- բարելավել գյուղացիական տնտեսությունների խորհրդատվական և տեղեկատվական համակարգը,
 - շարունակական դարձնել գյուղատնտեսության մեջ ապահովագրական համակարգի ներդրման փորձնական ծրագրերի իրականացումը,
 - գինեգործական որակյալ արտադրանք բողբարկելու նպատակով հաստատել գինեգործական արտադրանքին ներկայացվող պահանջների և թույլատրելի գինեգործական մեթոդների ու մշակումների տեխնիկական կանոնակարգը, ներդնել որակի գնահատման իզոտոպային համակարգը և դրա վերաբերյալ մակնշման պահանջը:
- Գերկարեւորություն ենք տալու սննդամթերքի անվտանգության հարցերին: Վերացնելու ենք վերահսկողական մեխանիզմների թերությունները և բարձրացնելու ենք արդյունավետությունը, որպեսզի խանութներում վաճառվող սննդի որակը անհանգստության պատճառ չհանդիսանա: Միաժամանակ ձգտելու ենք մեր երկրի պարենային անվտանգության մակարդակի բարձրացմանը՝ որպես ռազմավարական նշանակության նպատակ:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՍՊՈՐՏ

Ապագայի նկատմամբ վստահություն ունեցող երիտասարդներն են ստեղծելու ամուր և առողջ ընտանիք, անվտանգ և առաջ ընթացող երկիր: Մենք պետք է ստեղծենք այնպիսի միջավայր, որտեղ հասարակության ամենամեծ ներուժ ունեցողները՝ մեր երիտասարդները, կարողանան լիարժեք ինքնադրսեւորվել, լինեն երջանիկ և իրենց քայլերում միշտ լինեն իրենց խղճին համահունչ: Այդ իսկ պատճառով կրթական միջոցառումների միջոցով պետք է ապահովվել մեր երիտասարդ սերնդի հայկական ավանդականությունը և միաժամանակ «գլոբալ քաղաքացի» լինելու կարողությունը: Պետք է հետեւողականորեն իրականացնել նաև երիտասարդության զբաղվածության ապահովման միջոցառումներ և սոցիալապես անապահով երիտասարդ ընտանիքների համար հատուկ աջակցության ծրագրեր:

Երիտասարդների կրթության որակի և մատչելիության խնդիրները շարունակելու ենք համարել առաջնահերթ: Ուսման մեջ առաջադիմություն ցուցաբերող և ընդունակ երիտասարդը, անկախ իր սոցիալական վիճակից, մասնագիտական կրթություն ստանալու հնարավորություն է ունենալու: Շարունակելու ենք երիտասարդների գիտակրթական և ստեղծագործական հնարավորությունների առավելագույն արդյունավետ դրսևորման աջակցություն միտված պետական երիտասարդական քաղաքականությունը:

Երիտասարդների զբաղվածության խնդիրը շարունակելու ենք դասել այնպիսի առաջնահերթությունների շարքում, որոնք լուծվելու են նոր աշխատատեղերի ստեղծման, երիտասարդների ձեռներեցության խթանման և աշխատաշուկայում նրանց մրցունակության բարձրացման ճանապարհով:

Ընդլայնելու ենք երիտասարդների բնակարանային ապահովման ծրագրերի ծավալները:

Զբաղվելու ենք առողջ ապրելակերպի մշտական քարոզչությամբ: Ֆիզկուլտուրայի, սպորտի, բնության մեջ շատ ժամանակ անցկացնելու, համակարգիչներից ու էլեկտրոնային սարքերից հեռու ժամանցի կարևորությունն ենք ընդգծելու նաև պետական մակարդակով:

Ապրտի բնագավառում մեր քաղաքականության հիմնական ուղղվածությունը շարունակելու է մնալ սպորտային խմբակներում և մարզադպրոցներում ընդգրկվածության ընդլայնումը՝ դրանք հասանելի ու մատչելի դարձնելու միջոցով: Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի մասսայականացումն ապահովելու նպատակով շարունակվելու է կիրառվել ֆինանսավորման նոր մոդել, որի հիմքում դրվելու է պետություն-համայնք-մասնավոր հատված համագործակցության սկզբունքը:

ՄԻՒԹԱՐ ԶԱՔԱՐՅԱՆ. «Տեսնում եմ, որ ճիշտ ուղիով ենք ընթանում, պարզապես ինձ թվում է՝ փոփոխությունների տեմպը պետք է արագացնել»

«1» ամենայն պատասխանատվությամբ, պաշտոնի անձնագրին համապատասխան աշխատանքն ընդունել որպես անքննելի պարտականություն: Այս դեպքում ես ամենայն լրջությամբ ու պատասխանատվությամբ եմ վերաբերվում կուսակցության որոշմանը:

– 33 սահմանադրության 94-րդ հոդվածը փաստորեն ազդարարում է. «Պատգամավորը ներկայացնում է ամբողջ ժողովրդին, կաշկանդված չէ հրամայական մանդատով, առաջնորդվում է իր խղճով և համոզմունքով»:

Դա նշանակում է, որ Դուք, ընտրվելու դեպքում, թեև առաջադրվել ու քվեարկվել եք թիվ 12 ընտրական տարածքում, ներկայացնելու եք Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ ժողովրդին:

Ելնելով դրանից՝ կուզենայինք իմանալ՝ որո՞նք են, ըստ Ձեզ, մեր հանրապետության առջև ծառայած հիմնախնդիրները (2-3 հիմնախնդիր) և ինչպե՞ս եք պատկերացնում դրանց լուծումը:

– Մինչ բուն հարցի պատասխանին անցնելը նշեմ, որ մանրակրկիտ ուսումնասիրել եմ նոր սահմանադրությունը, պատկերացնում եմ կառավարման նոր ստեղծվող համակարգը, գիտակցում Աժ պատգամավորի առաքելությունը:

Բնականաբար, մեկ հարցազրույցի ընթացքում հնարավոր չէ երկրի հիմնախնդիրների մասին ամբողջական խոսք ասել, բայց մի բան ակնհայտ է. աշխարհի ժողովուրդների մեջ մեր ուրույն տեղն ունենալու համար դատապարտված ենք ուժեղ պետություն ունենալ, հզորացնել մեր պետականությունը: Իմ կարծիքով՝ մեր ամենաառաջին խնդիրը երկրի ֆիզիկական ծավալների մեծացումն է՝ բոլոր առումներով՝ դեմոգրաֆիական, տնտեսական և այլն, և մեր բոլոր քայլերը միտված պետք է լինեն դրա իրականացմանը: Հիմնականում խոսելով հայերի մասին՝ երբեմն մոռանում ենք մեր երկրում բնակվող ազգային փոքրամասնությունների մասին. միգրացիոն մեգանում այդ հարցն այնքան ակտուալ չէ, որքան բազմազգ պետություններում, բայց ազգաբնակչության ավելացումն ասելով՝ ի նկատի ունենալով առաջնորդական հայաստանցու թվաքանակի ավելացումը: Քանակի ավելացմանը գուժահեռ, բնականաբար, որակական հատկանիշները պետք է բարձրացվեն, մեկ շնչին ընկնող ՀՆԱ-ն ավելանա, տնտեսության հատկապես առաջատար ճյուղերը զարգանան:

Մի խոսքով՝ հիմնական նպատակը, կարծում եմ, պետք է լինի տարածաշրջանում Հայաստանի Հանրապետության դերի բարձրացումը:

Երկրորդ հիմնախնդիրը, որ ամնիջականորեն շարկապված է առաջինի հետ, ֆիզիկական անվտանգության ապահովումն է՝ միտնառաջ Դարաբաղյան հարցի լուծումը, շրջափակման հետևանքով առաջացած դժվարությունների հարթահարումը: Խաղաղության հասնելու ճանապարհին պետք է ուժեղ լինենք, միջակայքումն այստեղ թույլատրելի չէ:

– Հետաքրքիր է, ընտրվելու դեպքում ո՞ր հարցով առաջին հերթին հանդես կգաք օրենսդրական նախաձեռնությամբ. չէ՞ որ պատգամավորն ունի օրենսդրական նախաձեռնության իրավունք, և դա բավական լուրջ լիազորություն է:

– Չեմ կարծում՝ թեկնածուն առաջադրվելիս պետք է նախապես որոշի իր առաջին քայլը, այն է՝ օրենսդրության ոլորտում, որովհետև մինչ իրավիճակը խորապես չուսումնասիրես, տեղյակ չլինես ընդհանուր մոտեցումներին, չես կարող ճիշտ քայլեր ձեռնարկել: Բոլոր հարցերում իմ

Մեղրի, Սբ. Հովհաննես Եկեղեցի (Առապատանաց վանք)

մոտեցումը հետևյալն է. որոշում ընդունելիս, հայտարարություն տարածելիս մանրամասն տեղյակ լինել դրա էությանը: Գուցե այսօր տեղական մակարդակով հարցն ու նրա լուծումն այլ երանգ ունեն, իսկ արդեն հանրապետական մակարդակով՝ բոլորովին այլ: Խնդիրների առաջադրման սկզբունքը կարող եմ ասել. առկա հիմնախնդիրների համար միանշանակ լուծումներ կան, փոփոխությունների անհրաժեշտություն կա:

Մեր իշխանության, նաև Հայաստանի հանրապետական կուսակցության նոր մոտեցումն էլ այս սկզբունքին համապատասխան են, այն է՝ կտրուկ փոփոխություններ պետք է իրականացվեն թե՛ տնտեսական քաղաքականության, թե՛ կառավարման համակարգի արդյունավետությունը բարձրացնելու ուղղությամբ:

Ամենամեծ ստուգումն է քվե, բայց տեղական ինքնակառավարման համակարգում հատկապես վերջին տարիներին աշխատանքային հարուստ փորձն օրենսդրական համակարգում աշխատելու վստահություն է ներշնչում: Գիտե՞ք ինչ, քննադատելը հեշտ է, բայց, իմ կարծիքով, մեր պետության հզորացման ճանապարհին առկա բոլոր թերությունները միգրացիոն անհրաժեշտ կամ անխուսափելի էին: Տեսնում եմ, որ ճիշտ ուղիով ենք ընթանում, պարզապես ինձ թվում է՝ փոփոխությունների տեմպը պետք է արագացնել: Միգրացիոն եթե այլ տարածաշրջանում գտնվեինք, ես մեզ շրջապատին քաղաքակիրթ երկրներ, շտապելու կարիք չլիներ, բայց մեզ բաժին հասած ճակատագիրը ստիպում է հասկանալ, որ մենք երկար սպասելու ժամանակ չունենք:

– Դժբախտաբար, անկախության տարիներին Սյունիքից չունեցանք շատ թե՛ քիչ երեւելի պատգամավոր: Դուք համաձայն եք մեր այդ դիտարկմանը, և ինչպիսի՞ն է լավ, հաջողված պատգամավորի Ձեր պատկերացրած տեսակը:

– Գուցե այդ տարիներին, երբ ժողովուրդը պատգամավոր էր ընտրում, նրա՝ պատգամավորի տեսակի հանդեպ ունեցած պատկերացումը, մոտեցումն այլ էր: Հասարակությունը զարգանում է, փոխվում են պահանջները, բնական է, որ իշխանական կողմերի տեսակի հանդեպ մոտեցումը նույնպես փոխվում է: Ներկա իրավիճակը գնահատելով և պահանջները հաշվառելով՝ կասեմ, որ պատգամավորը պետք է առնվազն իր ընտրատարածքի մասին, ի տարբերություն տեղի բնակիչների, 10-15 տարի առաջ պատկերացնի հասարակական, տնտեսական համակարգի տրանսֆորմացիան, նրա իմպուլսը լավ հասկանա, և դրանից բխեցնի իր գործունեությունը:

– Սյունիքի մարզին առնչվող հատկապես ո՞ր հարցերը նախեսառաջ կլինեն Ձեր ուշադրության կենտրոնում և կարտացոլվեն Ձեր օրենսդրական նախաձեռնություններում, հարցապնդումներում, պետական բյուջեի քննարկումներում:

– Նախեսառաջ պատգամավորը պետք է սերտ համագործակցություն, մշտական կապ ունենա տարածքային ել տեղական իշխանությունների հետ՝ անկախ նրանց կուսակցական պատկանելությունից: Ամենամեծ սխալն առաջանում է, երբ նրանց միջև տարանջատում է լինում. չէ՞ որ ճշմարտությունը քննարկումներից է ծնվում: Թիվ 12 ընտրատարածքն ընդգրկում է ոչ միայն Սյունիքի, այլև Վայոց ձորի մարզը, և, բնականաբար, պատգամավորն իր տարածքում գործող բոլոր քաղաքական գործիչների, կազմակերպությունների հետ պետք է համագործակցի, քննարկի խնդիրների առաջնահերթությունն ու դրանց լուծման ուղիները: Հայաստանի Հանրապետությունն այնքան փոքր է, որ երկրի ընդհանուր զարգացման միայն կարող է առանձին տարածաշրջանի զարգացում լինել: Չեմ կարծում, որ պատգամավորն իր ընտրողին հաճոյանալու համար կանգնի միայն իր տարածաշրջանին վերաբերող հարց բարձրացնելի, թեև նման մոտեցումն էլ երբեմն չպետք է բացառել: Իսկ Մեղրու զարգացումը չեն պատկերացնում առանց մարզկենտրոն Կապանի և մարզի տարածաշրջանների համաչափ զարգացման:

Սյունիքի մարզի, հատկապես Մեղրու և Կապանի տարածաշրջանների համար կարելի է մեկ ընդհանուր խնդիր առանձնացնել: Չնայած այստեղ հանքարդյունաբերությունը զարգացած է, բայց իր դրական կողմերով հանդերձ, նաև բացասական ազդեցություն է թողնում թե՛

ազգաբնակչության, թե՛ շրջակա միջավայրի վրա: Այս ճանապարհին դրական ավելացնելու համար, իմ համոզմամբ, պետք է ստեղծել օժանդակ կառույցներ, որպեսզի հանքարդյունաբերությունն ավելի շատ ծառայեցվի տարածքային հարցերի լուծմանը, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացմանը: Հաջորդ կարևոր խնդիրը, ինչի մասին բազմիցս ասել եմ, հարեւան Իրանի Իսլամական Հանրապետության հետ առավել սերտ համագործակցություն հաստատելն է, ինչի ուղղությամբ արդեն բավականաչափ աշխատանքներ են իրականացվում: Կրկնում եմ՝ դա մեծ ներուժ պարունակող ուղղություն է հատկապես տնտեսության ոլորտում:

– Ընտրվելու դեպքում, բնականաբար, կընդգրկվեք 334 խմբակցության մեջ: Կյանքը ցույց է տալիս, որ քիչ դեպքերում է պատգամավորը մինչև վերջ պնդում իր կարծիքը՝ խմբակցության կարծիքից տարբերվող:

Դուք կհամարձակվե՞ք, հարկ եղած դեպքում, չհամաձայնել խմբակցության դիրքորոշման հետ և մինչև վերջ պնդել, հիմնավորել Ձեր տեսակետը, եթե դրա կարիքը լինի:

– Չեմ կարծում, որ արդյունավետ ճանապարհ է խմբակցության կարծիքին հակառակվելը: Եթե պատգամավորն իր խմբակցությունում չի կարողանում սեփական տեսակետը հիմնավորել և պնդել, ուրեմն դա արդեն մտածելու տեղիք պիտի տա: Հարցին այդ կողմից պետք է նայել, իսկ մյուս կողմից, եթե նա իր ընկերներին չի կարողանում համոզել իր ճշմարտացիության մեջ, ուրեմն նրա տեսակետը սխալ է, կամ էլ ինքն է սխալ խմբակցություն ընտրել: Իհարկե, երբեմն մեր պաշտոնյաներից լսում ենք այն արդարացունք, թե իբր իրենք ուզում են այսինչ դրական, օգտակար քայլը կատարել, բայց նրանց չեն թողնում: Հավատացնում եմ՝ իմ պաշտոնավարման ողջ ժամանակահատվածում առաջընթաց ապահովող լավ գործ անելու ճանապարհին անհաղթահարելի խոչընդոտ չեմ ունեցել, որովհետև կարողացել եմ հիմնավորել և պաշտպանել տեսակետս: Գուցե ովքեր բողոքում են, նրանց ցանկությունները, մոտեցումները հիմնավոր չեն: Բոլորիս նպատակը մեկն է՝ մեր քայլերով օգտակար

Կարգադրույց օրվա թեմայով

ՄԽԻԹԱՐ ԶԱՔԱՐՅԱՆ. «Տեսնում եմ, որ ճիշդ ուղիով ենք ընթանում, պարզապես ինձ թվում է՝ փոփոխությունների տեմպը պետք է արագացնել»

3 լինել երկրի զարգացմանը, եւ այդ ճանապարհին բնավ հարկավոր չէ ներքին թշնամիներ, արհեստական խոչընդոտներ փնտրել, պարզապես առաջադրված հարցերի հիմնավորվածությամբ եւ հետևողականությամբ խնդիր է:

– Ազգային ժողովի պատգամավորի թեկնածուներ առաջադրելու իրավունք ունեն կուսակցությունները, կուսակցությունների դաշինքները:

Ապրիլի 2-ի ընտրությանը մասնակցելու հայտ են ներկայացրել 9 կուսակցություն եւ կուսակցությունների դաշինք:

Դուք, բնականաբար, ընտրողներին հորդորում եք քվեարկել ԴՀԿ-ի օգտին: Ինչո՞ւ: Ինչո՞ւ է այդ դեպքում ԴՀԿ-ն տարբերվում մյուս կուսակցություններից կամ կուսակցությունների դաշինքից:

– Ամենամեծ առավելությունը, որ մասնավոր վերջերս նկատելի է, պաշտոնյաների շրջանում ընկալման մեծ փոփոխությունն է, այն է՝ պաշտոնը, իշխանության ղեկը վայելիքից վեր են ածվում ծանր պարտականության եւ պատասխանատվության: Եվ այդ պատասխանատվության բեռն այս ծանր ժամանակներում, երբ խնդիրները բազմաբնույթ են, ստանձնել են Դայաստանի հանրապետական կուսակցությունը, ինչպես նաեւ այլ համագործակցող կուսակցություններ: Նորից են ասում՝ քննադատելը, փնտրելը շատ հեշտ է, բայց իմ հավատամքից մեկն էլ սա է՝ ավելի լավ է մեկ մոմ վառել, քան հավերժ բողոքել խավարից: Դայաստանի հանրապետական կուսակցությունը կարողացավ մեր երկիրը ղեկավարել բավականին բարդ ու ծանր իրավիճակում: Եվ եթե այսօր բոլորն անխտիր ասում են, որ կարելի է այսպես անել, այնպես անել, միգուցե պետք է գնահատել այս ելման վիճակը, որ բարենպաստ է, երբ բոլորը ստեղծված իրավիճակից դուրս գալու որեւէ ելք են տեսնում: Իսկ միգուցե այս վիճակին հասնելու համար պետք է անցնեինք դժվարությունների բոլոր փուլերով: Դաստատ համոզվումը ունեն, որ արդյունավետ առաջընթաց կարող է ապահովել միայն այն ուժը, որ ստեղծել է այդ ելման դրույթները, իսկ այդ ուժը Դայաստանի հանրապետական կուսակցությունն է:

– Հատկապես ո՞ր ուժը կամ ո՞ր թեկնածուն կարող է լինել Ձեր մրցակիցը Սյունիքի մարզում եւ Մեղրու տարածաշրջանում:

– Բոլոր ուժերին ու թեկնածուներին էլ մրցակից են համարում: Մենք ունենք ճանապարհ անցած, կայացած քաղաքական ուժեր, ծայրահեղ ընդդիմադիրներ, ինչպես նաեւ այս վիճակի թերությունների հիմքը դրած ուժեր, որոնք իրենց սխալներն ուղղելու համար են ուզում իշխանության գալ: Եթե նրանցից յուրաքանչյուրն անգամ 5-7 տոկոս ծայր հավաքի, ուրեմն մեր ազգաբնակչության այդ հատվածը նրանց հանդեպ համակրանք ունի, իսկ մենք պարտավոր ենք դա հաշվի առնել:

– Բայց այս ընտրությունների առանձնահատկություններից մեկն էլ այն է, որ կուսակցության թեկնածուները ներսում նույնպես պետք է պայքարեն միմյանց դեմ:

– Այս դեպքում տեղային գործունե մուկներն ենք դեր է խաղալու, եւ դրա համար մեր հասարակությունն օրվա թերությունները մշտապես, քննադատելիս պետք է ինքն իրեն հարց տա՝ արդյո՞ք պատրաստ է ծագումով ոչ իր քաղաքի, շրջանի թեկնածուին ըստ արժանավորյալ գնահատել, ընտրություն կատարելիս վեր կանգնել տեղային ու անձնական զգացումներից: Բայց պետք է հարմարվենք ստեղծված իրավիճակին, խաղի կանոններն արդեն սահմանված են:

ված են:

– Չե՞ք կարծում, որ ԴՀԿ համապետական ցուցակում Մերժ Սարգսյանի բացակայությունը նվազեցնում է ԴՀԿ հաջողությունների հավանականությունը ապրիլի 2-ի ընտրություններում:

– Չեմ կարող այդ հարցին միանշանակ պատասխան տալ, գուցե իրավատու էլ չեմ, բայց եթե այդպես են որոշել, ուրեմն հաստատ տրամաբանություն կա այդ քայլի մեջ: Իմ կարծիքով՝ եթե ԴՀԿ-ն կայացած կուսակցություն է՝ ուժեղ գաղափարախոսությամբ, ծրագրով, ամենեւին էլ պարտադիր չէ, որ երկրի նախագահը լինի ցուցակի առաջին տեղում: Արդեն տեսական ժամանակ է՝ մեր իշխանությունը՝ Մերժ Սարգսյանի գլխավորությամբ, պատրաստվում է կառավարման խորհրդարանական համակարգ ստեղծելուն, եւ եվրոպական չափանիշներով ընտրություններ անցկացնելուն: Անընդհատ շեշտվում է, որ ընտրությունները պետք է անթերի անցնեն: Եթե հանրապետության նախագահն իր ազդեցությունը, անցած ճանապարհը, դիրքն ու հեղինակությունը չի ցանկացել ծառայեցնել իր իսկ գլխավորած կուսակցությանը, ապա նշանակում է՝ դրանով փորձել է պետական միջամտությունը նվազագույնի հասցնել, ինչը կստիպի ընտրողին ավելի անկողմնակալ լինել: Իմ կարծիքով՝ մեր նախագահն այս քայլով ցույց է տվել, որ պետության միջազգային վարկանիշն ավելի կարեւոր է:

– Որքանով եք մրցունակ համարում թիվ 12 ընտրատարածքի ԴՀԿ տարածքային ցուցակը, որում ընդգրկված է ութ հոգի: Դուք ձեռնպահ կ՞ընե՞ք նրանց դեմ պայքարելուց: Հետո ի՞նչ, որ Ձեր կուսակիցներն են. չե՞ք որ Ձեր անձնական վարկանիշն է կշեռքի մտարին դրված:

– Ձեր հարցի պատասխանն ապրիլի 2-ին կտա ընտրողը: Ես միայն կարող եմ ասել, որ ԴՀԿ տարածքային ցուցակում ընդգրկվել են արժանավոր թեկնածուներ: Իսկ եթե մարզի մասշտաբով հարցին նայենք, ապա պետք է նշենք, որ չնայած մարզպետ Վահե Հակոբյանը ծնունդով մեր մարզից չէ, բայց այստեղ աշխատելու կարճ ժամանակահատվածում եւ հանքարդյունաբերության ոլորտում, եւ արդեն պետական կառավարման համակարգում իր գործունեության դրական դրսևորումները, պետական կառավարչի ընդունակություններն ի ցույց է դրել: Կարծում եմ՝ ընտրողների այն խավը, որ անմիջական առնչություն է ունեցել Վահե Հակոբյանի գործունեության հետ, կքվեարկի նրա օգտին:

– Մեղրիում, կարծեք, ոչ բոլորն են ոգեւորված Ձեր՝ Աժ պատգամավոր ընտրվելու մտադրությամբ: Մարդիկ ափսոսում են, չեն ուզում, որ Դուք թողնեք համայնքապետարանը եւ տեղափոխվեք Ազգային ժողով:

– Իմ որդեգրած սկզբունքից, վստահ եմ, երբեւէ չեմ շեղվի: Կարող եմ ասել. ոչ մի անգամ ընտրությունից հետո մարդիկ չեն փոշմանի ինձ տված քվեի համար: Որպես համայնքի ղեկավար՝ կասեմ, որ այս ընտրությունն ինձ համար նախելառաջ Մեղրու տարածաշրջանում իմ կատարած աշխատանքի գնահատականը, ինչ-որ առումով ուղեցույցը կլինի՝ արդյո՞ք ճիշտ ճանապարհով ենք ընթանում: Բնական է՝ ինձ վստահության քվե տվող մարդը նախելառաջ համայնքի ղեկավար Մխիթար Ձաքարյանին է ընտրելու: Սա նոր առիթ է, վստահության չափորոշում: Անկախ ընտրությունների արդյունքից՝ ոչ մի անգամ հուսախաբ չեմ անի իմ ընտրողին: Վստահեցնում եմ՝ չի կատարվի այնպիսի քայլ, որ ի վնաս մեր տարածաշրջանի լինի:

– Դուք քարոզարշավի ժամանակ

Մխիթար Զաքարյան

ծնվել է 1971թ. Ազարակ քաղաքում: 1989թ. Ազարակի միջնակարգ դպրոցն ավարտելուց հետո ընդունվել է Երեւանի ժողտնտեսության ինստիտուտը: Թողնելով ուսումը՝ 1993թ. կամավոր ծառայում է զինվորական ծառայության Կապանի մոտոհրաձգային բրիգադում: Ծառայության ընթացքում մասնակցել է մի շարք մարտական գործողությունների, ինչի համար հետագայում արժանացել է «Մարտական ծառայության համար», «Վազգեն Սարգսյան» մեդալների: Ներկայումս ԴՀԿ զինված ուժերի պահեստազորի լեյտենանտ է: 1995-2001թթ. աշխատել է ԴՀԿ պետականուտների կոմիտեի Սյունիքի տարածքային հարկային ծառայության օպերատիվ հետախուզական վարչությունում՝ տեսուչ, օպեր-լիազոր, 2001-2005թթ.՝ ԴՀ մաքսային ծառայության մաքսանենգության դեմ պայքարի վարչության Մեղրու մաքսակետի խմբի ղեկավար: 2007-2008թթ. եղել է «Վիլա տրանս» ՄՊԸ-ի տնօրեն: 2008թ. ընտրվել է Ազարակի քաղաքապետ, 2012թ.՝ վերընտրվել: 2016թ. սեպտեմբերի 18-ին ընտրվել է Մեղրի քաղաքապետարանի համայնքի ղեկավար: 2011թ. պաշտպանել է «Հարկային քաղաքականությունը եւ լեռնամետալուրգիայի զարգացումը Դայաստանի Հանրապետությունում» թեմայով ատենախոսություն՝ ստանալով տնտեսագիտության թեկնածուի գիտական աստիճան: 2005 թվականից ԴՀԿ անդամ է: Ամուսնացած է, ունի երկու որդի, երկու դուստր:

ներկայանալու՝ եք եղեգնածորի, Վայքի, Մխիթարի, Գորիսի, Կապանի ու Քաջարանի ընտրողներին, թե՞ բավարարվելու եք միայն Մեղրու տարածաշրջանով:

– Հիմնականում քարոզարշավի ընթացքում կներկայանամ Մեղրու տարածաշրջանում, ինչն առավել տրամաբանական է համարում:

– Մեղրու տարածաշրջանում իրականացվող պետական քաղաքականության դրսևորումներից է նաեւ Իրանի հետ սահմանակից տարածքում ազատ տնտեսական գոտու ստեղծումը, ինչի առթիվ վերջերս ԴՀԿ կառավարությունը համագործակցության հրավիրեց Սյունիքի մարզում առկա կազմակերպություններին: Ձեր տարածաշրջանում կա՞ն մեծ կազմակերպություններ:

– Ազատ տնտեսական գոտի ստեղծելու ծրագիրը, որ միջպետական մակարդակի գլոբալ ծրագիր է, ուրախացնող, հուսադրող է եւ մեր հետագա լավատեսության հիմքը: Այդ հարցով զբաղվում է ԴՀ տնտեսական զարգացման եւ ներդրումների նախարարությունը, եւ մարտավարական տեղեկություններ ինձ հայտնի չեն: Միայն տեղյակ եմ, որ ազատ տնտեսական գոտու ստեղծման ուղղությամբ ինտենսիվ աշխատանքներ են տարվում: Սա բավականին հավանական է, ազգաբնակչությանը, այս պահին մեր տարածաշրջանում դժվար թե լինի մի կազմակերպություն, որ լիարժեք պատրաստ լինի դրան: Իմ խնդիրը հնարավորության սահմաններում աջակցություն ցուցաբերելն է, ազգաբնակչությանն ու ենթակառուցվածքներն այդ փոփոխությանը նախապատրաստելը:

– Մեղրու հեկի հետ կապված ծրագիր, որ պետք է կյանքի կոչվի հայ-իրանական համագործակցության շրջանակում, կարծեք, թղթին է մնացել: 2012թ. նոյեմբերի 7-ին մեկնարկ տրվեց, բայց մինչեւ այսօր ոչ մի քայլ չի կատարվել:

– Որեւէ նոր, հավելյալ տեղեկության չեմ տիրապետում, գիտեմ այն, որ ծրագրի ուղղությամբ այս պահին քայլեր չեն ձեռնարկվում:

– Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Հասան Ռոհանին էր 2016-ի տարեվերջին այցելել Հայաստան՝ գործարար աշխարհի ներկայացուցիչների մեծ բազմության ուղեկցությամբ: Մեղրու տարածաշրջանի հետ կապված որեւէ նոր պայմանավորաժամություն եղա՞վ, թե՞...:

– Այդ այցի ռեալ արդյունքը Մեղրու տարածաշրջանի զազիֆիկացումն էր, ինչպես նաեւ առանց վիզային ռեժիմի հաստատումը, սահմանային ընթացակարգերի պարզեցումը, որոնք, ի դեպ, բավականին լուրջ քայլեր են:

Տեղական մակարդակով նշենք, որ Ջուլֆա քաղաքի հետ քույր քաղաքների համագործակցության նախնական պայմանավորվածություն ունենք:

– Մի քանի օր առաջ՝ փետրվարի 10-ին, վարչապետ Կարեն Կարապետյանի գլխավորությամբ կառավարությունում տեղի է ունեցել հերթական խորհրդակցությունը, որի ընթացքում քննարկվել է Սյունիքի մարզից ներկայացված ներդրումային ծրագրերի փաթեթը: Որքանով է Մեղրու տարածաշրջանն ընդգրկված ծրագրերի այդ փաթեթում:

– Սյունիքի ներդրումային ծրագրի փաթեթից Մեղրու տարածաշրջանին առնչվում է սառնարանային տնտեսության հիմնումը: Հանրապետության մյուս տարածաշրջանների համեմատ Մեղրու տարածաշրջանի հանդեպ վերաբերմունքը պետք է տարբերվի: Եթե այլ տարածաշրջաններում աշխատատեղերի ստեղծման, ՀՆԱ-ն ավելացնելու համար նոր բիզնես

հիմնելու խնդիրներ կան, ապա Մեղրիում ավելի շատ եղածը պահպանելու, կարգի բերելու եւ իր նպատակին ծառայեցնելու խնդիր կա: Մեղրու տնտեսության մեջ հանքարդյունաբերությունից հետո երկրորդ ծանրակշիռ ճյուղը գյուղատնտեսությունն է: Վերջին տարիներին ոռոգման ցանցի ընդլայնման, բարեփոխման շնորհիվ ակնկալում ենք բերքի աճ: Գիշտ է, մերկայուն բերքի իրացման հարցը լուծվում է, բայց հետագայում պետք է պատրաստ լինենք բերքի մթերմանը, եւ սառնարանային տնտեսության հիմնունը հենց այդ կոնտեքստում է:

– Մեղրու ոռոգման ջրի ինքնահոս համակարգի կառուցումը ո՞ր հանգրվանում է:

Արաքսամերձ վեց համայնքում աշնանը կատարվում էր նաեւ ոռոգման ջրի ներքին ցանցի բարելավում, ավարտվե՞ց այդ ծրագիրը:

– Չախ թելի աշխատանքներն արդեն ավարտվել են, աջ թելինը շուտով կսկսվեն: Բայց ինչպես բազմիցս ասել են, հարցի վերջնական լուծումը կլինի այն ժամանակ, երբ կկառուցվի ջրամբար:

– Մեղրու տարածաշրջանում շատ հիմնախնդիրներ կան, եւ դրանք հնարավոր չէ մեկ զրույցի ընթացքում քննարկել, մանավանդ որ մեր զրույցն Աժ ընտրությունների առիթով է: Բայց որոշ հարցեր չենք կարող շրջանցել:

Առաջինը, իհարկե, Մեղրի գետին սպառնացող համագամայնքների եւ հատկապես փոքր հեկտրի մասին է: Իհարկե, լավ է, որ փոքր հեկտր են կառուցվում, տեղական ռեսուրսն օգտագործում: Բայց, մյուս կողմից, ջրի զգալի մասն արդեն խողովակաշարով է անցնում եւ բացասական հետեւանքներ ունենում շրջակա միջավայրի վրա: Ի դեպ, փորձագետների այդ տեսակետը մտահոգում է նաեւ շատ մեղրեցիների: **Ձեզ չի՞ մտահոգում Մեղրի գետի վիճակը:**

– Հետեւանքների վերաբերյալ գնահատականը համապատասխան մասնագետները կտան: Մեկ անգամ էլ են ասել՝ 1000 քառ. մետր հողադատածք ունեցողի շահը երբեք չի ստորադասվելու հեկտր տեսցվող միլիոններին: Եթե հեկտր տիրույթ թողնենք, նա կցանկանա տարին 12 ամիս ջուրն օգտագործել, բայց համայնքը պետք է այնքան ուժեղ լինի, որ զսպի նրա արդյունավետ ի շահ հողօգտագործողների եւ շրջակա միջավայրի:

– Երկրորդ հարցը, այդ տեսակետից, շրջակա միջավայրն աղտոտելու ռեալ սպառնալիքն է, որ կապված է հանքարդյունաբերության զարգացման հետ:

Փետրվարի 1-ի հանրային քննարկումն ինչ հետո Մեղրիում խոսակցություններ են շրջանառվում, թե իբր Ալվանք-Շվանիճորի մերձակայքում եւս գունավոր մետաղների հանքարդյունահանում է կազմակերպվելու:

Արդյո՞ք այդ խոսակցությունը համապատասխանում է իրականությանը: – Ես տեղյակ չեմ, ինձ չեն դիմել այդ հարցով, որքանով ես գիտեմ, այնտեղ գրանիտի հանքավայր կա: Փետրվարի 1-ին կազմակերպված հանրային լուսն Ալվանքի քարի հանքավայրի շահագործման էր առնչվում:

Ինչ վերաբերում է հանքարդյունաբերության հետեւանքով շրջակա միջավայրի աղտոտմանը, ապա Ազարակի պղնձամուլիդեային կոմբինատի հիմնունից մինչ օրս այդ խնդիրը կա:

Բարեբախտաբար, Ազարակի կոմբինատից բացի տարածաշրջանում գործող մյուս հանքարդյունաբերական ընկերությունները չեն նախատեսում հարստացուցիչ ֆաբրիկա ունենալ:

Ցավով նշեմ, որ այսօր մեր տարածաշրջանը, հանրապետությունն առանց հանքարդյունաբերության ի վիճակի չեն գոյատևել, եւ մեզ մնում է միայն ակնկալել, որ հանքաքարի մշակման տեխնոլոգիաների արդիականացման միջոցով ժամանակի ընթացքում դրանց վնասը նվազագույնի կհասցվի:

– Եվ քանի որ խոսեցինք հանքարդյունաբերության մասին, կուզենա՞լինք ձշտել՝ «Լիճքվազ»-ի ոսկու հանքավայրի շահագործումն արդյո՞ք կվերակվի: Շահագործող առաջ այնտեղ մոտ 400 մարդ էր աշխատում, եւ անհասկանալի պատճառով փակվեց:

– Նախքան հարցին պատասխանելը մեկ ճշգրտում անեմ. ոչ թե մոտ 400, այլ 280 մարդ էր աշխատում: «Լիճքվազ-Թեյ» ոսկու հանքավայրը «Պոլիմետալ» ընկերությունն է գնել, իսկ հանքաքարը տեղում չի մշակվում: Եթե նախատեսվեր հարստացուցիչ ֆաբրիկայի կառուցում, հավասարում են, հաստատ թույլ չէինք տա, որովհետեւ եթե Ազարակի ՊՄԿ-ն Մեղրի գետին վնաս չի հասցնում, ապա այս դեպքում Մեղրի գետին իրական վտանգ կսպառնար: Կարծում եմ՝ ֆաբրիկայի առկայության դեպքում վնասակար ազդեցությունը չնկատելն առնվազն դեմագոգիա կլիներ:

– Տաշտունի ձեռնարկության ապագան էլ հետաքրքիր է. լավ մեկնարկ տրվեց, Լիճքում եւ Տաշտունում ոգետորվել էին մարդիկ: Կվերականգնվե՞ն աշխատանքներն այդտեղ, թե՞...

– Իմ տեղեկություններով այնտեղ սխալ տեխնոլոգիա էր կիրառվել ի սկզբանե, դրա համար դադարեցվել է գործունեությունը: Այս պահին կոնկրետ տեղեկություն չունեմ նրանց հետագա ծրագրերից: Լիճքի հանքավայրն էլ Ջանգեզուրի ՊՄԿ-ն է գնել, այդտեղ նույնպես հարստացուցիչ ֆաբրիկա չի լինի: Այն դեռեւս չի շահագործվում, բայց առաջիկայում կսկսվեն աշխատանքները, ինչի համար նախատեսվում է մինչեւ 80 աշխատատեղի բացում:

– «Ազարակի ՊՄԿ» ՓԲԸ-ում նոր դեկավարություն է նշանակվել փետրվարի սկզբին: Ինչպե՞ս եք գնահատում այդ փոփոխությունը:

– Շատ դրական են գնահատում դեկավարի փոփոխությունը: Հասցրել են ծանոթանալ նոր դեկավարի՝ Անդրեյ Սիմյակովի տեսակետներին, մտտեցումներին եւ ասեմ, որ հատկապես նրա կենսագրությունը բավականին տպավորիչ է եւ խոստումնալից: Սովորություն կա համայնքի դեկավարին հարցնել կոմբինատի սոցիալ-մերթուսային քաղաքականության մասին, բայց ես ասեմ, որ ինձ համար առաջնայինն այն է, որ տնօրենը նախենա առաջ կարողանա կոմբինատի աշխատանքները ճիշտ համակարգել, զարգացնել, ինչն ինքնըստինքյան կնպաստի համայնքում սոցիալական շատ հարցերի լուծմանը:

– Մինչեւ այսօր էլ տարակույսներ կան համայնքների խոշորացման հարցի նպատակահարմարության առնչությամբ: Դուք ի սկզբանե կողմնակից եք եղել համայնքների խոշորացմանը: Հիմա այդ գործընթացի կենտրոնում եք: Եվ ի՞նչ կասեք՝ համայնքների խոշորացումը քննություն է բռնում, թե՞ չի ստացվում:

– Հիմա, երբ արդեն անցել ենք գործնական քայլերի, առավել քան համոզված կարող եմ ասել, որ համայնքների խոշորացումը մեր երկրի տարածքային կառավարման համար հուսալի, արդարացունդ է չափազանց կարեւոր փոփոխություն էր, որ նպատակ էր համայնքի ներուժը հավասարաչափ բաշխելուն եւ ճիշտ օգտագործելուն: Ինչպես հայտնի ասացվածքն է ատում, ճտերն աշենն են հաշվում, բայց հավատացնում են, որ աշնանը պետք չէ սպասել: 2017թ. աշնանը կատարածը թվարկելու կարիք չի լինի, որովհետեւ փոփոխություններն ակնհայտ կլինեն, եւ դուք կտեսնեք: Պարզապես ծանր ժամանակ ենք գնում ընտրության, այս պահին համայնքը դեռեւս ձեւավորման փուլում է գտնվում, զարգացման ծրագիրը դեռ նոր ենք կազմել, փետրվարի 22-ին ներկայացրել ենք վարչապետին, որի նկատմամբ վստահություն է հայտնվել:

– Եթե կարելի է, ՀՀ վարչապետ Կարեն Կարապետյանի հետ փետրվարի 22-ի հանդիպումից որոշ մանրամասներ ներկայացրեք:

– Վարչապետ նշանակվելու առաջին իսկ օրերից Կարեն Կարապետյանը խոստացել էր, որ ՀՀ կառավարությունն առաջնային ուշադրություն կդարձնի այն համայնքներին, որտեղ հաջողություններ են գրանցվել: Եվ այդ կոնտեքստում փետրվարի 22-ին հանրապետության 12 համայնքի հեկտարի հնարավորություն ունեցավ ղեկավար վարչապետին, ներկայացնել զարգացման ծրագրերը, բարձրացնել հուզող հարցեր: Օգտագործելով պատեհ առիթը՝ ես նույնպես ներկայացրի Մեղրի համայնքի մի քանի խնդիր, որոնց լուծման տարբերակներն արդեն իսկ մարզպետի հետ քննարկվել էին, բայց այդ

Ինքնախոսովանանք

Տարիների ձեռքբերումներիս ու հաջողություններիս համար պարտական եմ, նախեւառաջ, ընտանիքիս: Հորիցս՝ Սեյրան Ջաբարյանից, ով շուրջ 42 տարի աշխատել է Ազարակի պղնձամուլիդեային կոմբինատում՝ «Բելազ»-ի վարորդ, ժառանգել եմ աշխատասիրություն եւ հայրենի եզերքին նվիրվածություն, մորիցս՝ Արմինյա Ղազարյանից, ով նույնպես աշխատել է կոմբինատում՝ ընտանեկան ջերմություն:

Կինս՝ Վարդուհի, մասնագիտությամբ հաշվապահ է, եւ այժմ դեկավարում է մեր ընտանեկան բիզնեսը: Ավագ դուստրս՝ Շահանն, սովորում է 12-րդ դասարանում եւ ցանկանում է դառնալ տնտեսագետ, իսկ կրտսեր զավակներս՝ 4-ամյա Ատոմն ու 2-ամյա Արսենն ու Աննան, շարունակում են ոգեշնչման արքյուր լինել ինձ համար...

ՄՍԻՒՐ ՋԱԲԱՐՅԱՆ

հանդիպման շնորհիվ այսպես ասած վերջնական տեսք ստացան: Մասնավորապես Մեղրու Փոքր թաղում գտնվող հրետանային դիվիզիոնի մասնաշենքը տրամադրվեց «Մեղրու կոմունալ ծառայություն, բարեկարգում» ՀՈԱԿ-ին, որ կծառայի որպես վարչական շենք, ավտոհավաքակայան եւ այլն: Նախադրյալներով կրթություն կազմակերպելու համար համայնքի հինգ բնակավայրում առկա շենքային բավականին հարմարավետ պայմաններով ամբուլատորիաները տրամադրվեցին համայնքին: Վաղեմի ցանկություններիցս էր նաեւ համայնքում ՊՈԱԿ-ի կարգավիճակով մարզադպրոց ունենալ, ինչի համար նույնպես առկա են շենքային պայմաններ: Այդ հարցը նույնպես խոստացան լուծել: Մի խոսքով՝ այդ հանդիպումը բավականին արդյունավետ եւ միեւնոյն ժամանակ պարտավորեցնող էր:

– Պատգամավոր չընտրվելու դեպքում ինչպիսի՞ վերաբերմունք կցուցաբերեք ընտրողների, կուսակցության նախընտրական ծրագրի հանդեպ:

– Եվ ընտրվելու, եւ չընտրվելու դեպքում, հավատացնում եմ, իմ գործելածուն, մտտեցումներում ոչ մի փոփոխություն տեղի չի ունենա: Մեր պետականության կայացման ընթացքի ներկա փուլի մասնակիցն եմ՝ անկախ կարգավիճակից, եւ այդպես էլ կլինեմ:

Միանշանակ վստահ եմ՝ հազարավոր ընտրողների քվեն կստանամ, ինչը լրացուցիչ խթան կլինի, վստահություն կներշնչի, որ առաջընթացի ճիշտ ուղի ենք բռնել: Թե՛ որպես համայնքի ղեկավար, թե՛ որպես պատգամավոր, եւ թե՛ որպես ՀՀ քաղաքացի, ինչու չէ՞ նաեւ զինվոր, այդ ծրագրերի իրականացման ճանապարհին մեր իրականության մեջ միշտ կունենան իմ տեղը ու դերը:

– Հատկապես երիտասարդության հանդեպ ինչպիսի՞ քաղաքականություն պետք է վարել:

– Մեր երկրում նոր իրողություն է ձեւավորվել, մենք անընդհատ սիրում ենք խոսել ապրիլյան պատերազմում մեր նոր սերնդի ցուցաբերած խիզախության, հայրենասիրության մասին, կենսացներ խնել: Բայց իմ խորին համոզմամբ՝ նախեւառաջ պետք է խոսենք նրանց հանդեպ մեր ունեցած պարտավորություններից եւ կոնկրետ քայլեր ձեռնարկենք: Մեր առաքելությունն այդ սերնդին գովելը չէ, այլ նրանց բարեկեցիկ ապագայի համար նախադրյալներ, հասարակության մեջ արժանի տեղ զբաղեցնելու հիմքեր ստեղծելը: Քսան տարի է՝ մեր հասարակությունն առողջանում է. այսօր առաջնագծում ծառայած, իր քաղաքացիական ու սահմանադրական պարտքը լավագույնս կատարած սերնդի հետ գործ ունենք, որ պաշտպանել է պետականություն, հայրենիք: Բնականաբար, այլ մտտեցում պետք է ցուցաբերվի, նախկինում գործող մեթոդները նրանց համար ընդունելի չեն: Մի խոսքով՝ նոր սերնդի ինքնադրսետորման համար շատ լուրջ քայլեր պետք է ձեռնարկենք:

– Ձեր նախընտրական խոսքը՝ ուղղված ընտրողներին:

– Ինչպես արդեն նշեցի, ես թույլ չեմ տա, որ ինձ տված քվեի համար մարդիկ ափսոսանք ապրեն, հավատացնում եմ՝ իմ գիտելիքները, փորձը, անցած ճանապարհը բավարար են Աժ պատգամավորի մանդատն արժանապատվորեն կրելու, մարդկանց սպասելիքներն արդարացնելու համար:

Հարցազրույցը՝ ՍԱՄՎԵՆ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆԻ ԱՐՄԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԻ

Հարցազրույց օրվա թեմայով

Համայնքի հաշվետվություն

Մեղրի համայնքի ղեկավար Մխիթար Զաքարյանի պաշտոնավարման 100 օրը

Այոնիքի մարզի Մեղրու տարածաշրջանն առաջին համայնքներից էր, որ բռնեց խոշորացման ուղին: Բազմիցս են շեշտել, այժմ նույնպես հավաստեն, որ լիովին արդյունավետ են համարում: Այն ոչ միայն ժամանակի պահանջն էր, հրամայականը, այլև ՏԻՄ կարողությունների արդյունավետության բարձրացման դրական կողմերից մեկը:

2016թ. սեպտեմբերի 18-ի ընտրությամբ ձեռնվորված խոշորացված համայնքն իր մեջ ընդգրկում է ութ գյուղական եւ երկու քաղաքային համայնք: Ձեռով եւ բովանդակությամբ նախադեպը չունեցող այս կառավարման համակարգի կազմավորումը բարդ էր՝ համակարգային անցմանը բնորոշ դժվարություններով:

Աշխատանքները համակարգված փուլ մտան կառուցվածքային փոփոխություններից, աշխատակազմի ձեռնարկումից հետո: Ի դեպ, համայնքապետարանի աշխատակազմում ընդգրկվեցին ինչպես նախկին փորձառու ՏԻՄ մասնագետներ, այնպես էլ երիտասարդ, կարող ուժեր:

Գյուղական բոլոր բնակավայրեր այցելություններով սկսվեց մեր աշխատանքը. դրա հիմնական նպատակն էր ավելի մոտիկից ծանոթանալ հիմնախնդիրներին, լսել առաջարկություններ, ներկայացնել նախատեսվող աշխատանքները եւ ապահովել հանրության ներգրավվածությունը համայնքի զարգացմանը միտված ծրագրերի խրախուսմանը: Մեր առաջնահերթ խնդիրը եղավ համայնքի սոցիալ-տնտեսական ծրագրերի մշակումը, իրատեսական ծրագրերի համար ներդրողներ գտնելը: Ինչպես գիտեք, հանրապետությունում նախատեսվում է իրականացնել տարբեր գլոբալ ծրագրեր, որոնք ընդգրկում են նաեւ մեր տարածաշրջանը: Բայց համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը կազմելիս նկատի ենք ունեցել մեր իրական հնարավորությունները՝ առանց հաշվի առնելու գլոբալ ծրագրերի իրականացման հետեւանքով սպասվելիք արդյունքները:

Աշխատանքի արդյունավետության բարձրացման եւ օպտիմալացման ծրագրերի շրջանակներում կառուցվածքային փոփոխություններ կատարվեցին:

Մի քանի համայնքային կազմակերպությունների միավորման արդյունքում ստեղծվեցին «Մեղրիի մարզամշակութային կենտրոն» ՀՈԱԿ-ը, Ագարակի եւ Մեղրու կոմունալ տնտեսության հիմքի վրա ստեղծվեց «Մեղրիի կոմունալ տնտեսություն, բարեկարգում» ՀՈԱԿ-ը, որն արդեն ծառայություն է մատուցում ոչ միայն քաղաքային, այլև գյուղական բնակավայրերին:

Լեհվազ եւ Կարճեւան նախկին գյուղական համայնքների մանկապարտեզները դարձան Մեղրու եւ Ագարակի մանկապարտեզի մասնաճյուղեր: Իմ ծրագրային առաջնային դրույթներից էր նաեւ մյուս գյուղերում մանկապարտեզի մասնաճյուղեր ունենալը:

Արդյունավետ պետք է համարել ճանաչված «Պոլիմետալ» ընկերության հետ համագործակցությունը՝ Լիճքվազ-Թեյի հանքավայրի փակ շահագործում իրականացնելու նպատակով: Այդ համա-

գործակցության շրջանակում համայնքին նվիրվեց աղբատար ավտոմեքենա, իսկ վերջերս կնքած սոցիալ-տնտեսական հուշագրի շրջանակում Վարդանիձոր գյուղում կկառուցվի մանկապարտեզ:

Նշեն, որ բոլոր համայնքներում կատարվել է գույքագրում, որը հնարավորություն է տալիս արդյունավետ տնօրինել գույքը եւ որն էլ բերում է համայնքի եկամուտների ավելացմանը: Գործող օրենսդրությանն են համապատասխանեցվում հողամասերի օգտագործման նախկինում կնքված պայմանագրերը:

Իմ որդեգրած քաղաքականության մեջ կարևորություն են տվել եւ տալիս զոհված ազատամարտիկների եւ բազմազավակ ընտանիքներին սատարելուն:

Գյուղերում մշակութային կյանքն աշխուժացնելու նպատակով կազմակերպվեցին Ամանորի հետաքրքիր եւ անակնկալներով լի միջոցառումներ:

Համայնքի հինգ գյուղում (Տաշտուն, Ալվանք, Շվանիձոր, Լեհվազ, Կարճեւան) նորոգվեց լուսավորության ցանցը:

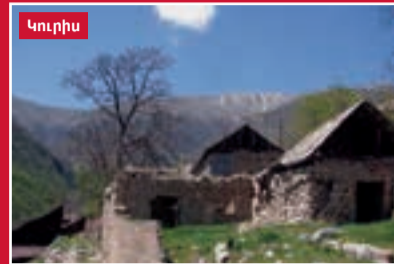
Կյանքի է կոչվում մեր ծրագրային դրույթներից եւս երկուսը: Բնակավայրեր կատարած իմ նախընտրական եւ հետընտրական այցերի ժամանակ բնակիչներին խոստացել են անվճար տրանսպորտի շինանյութ (ցեմենտ եւ ավազ), ռեմոնտ սահմանված գնման գործընթացը շուտով կավարտվի: Մարտի 1-ից գործում է ներհամայնքային տրանսպորտային երթուղին:

Գաղտնիք չէ, որ նախատեսված ծրագրերը կյանքի կոչելու համար կարևոր են իրատեսական բյուջեի առկայությունը, սեփական եկամուտների ճիշտ հավաքումն ու ծախսերի նպատակային կազմակերպումը: Համայնքի 2017թ. բյուջեն իր վերջնական տեսքն ապահովեց համայնքի քննարկումների արդյունքում: Եթե նախկինում տարածաշրջանի համայնքների ընդհանուր բյուջեն կազմում էր մոտ 430 մլն դրամ, որից դոտացիա՝ 211 մլն դրամ, ապա այսօր դոտացիան ավելացել է 18 մլն դրամով, իսկ սեփական եկամուտները՝ կրկնակի, արդյունքում Մեղրի խոշորացված համայնքի տարեկան բյուջեն կազմում է 670 մլն դրամ:

Ժառանգություն էինք ստացել ավելի քան 30 մլն դրամ աշխատավարձի եւ 10 մլն դրամի այլ պարտքեր: Մեզ հաջողվեց կարճ ժամանակահատվածում լարված աշխատանքի արդյունքում, այն մարել: Ի դեպ, խոշորացման շնորհիվ համայնքապետարանի աշխատողների աշխատավարձի խնայողությունն ավելի քան 68 մլն դրամ է կազմել (տարեկան):

Ծրագրերը շատ են. մենք պատասխանատվություն ենք զգում համայնքի բնակիչների առջև՝ մեր աշխատանքով ապացուցելու խոշորացված համայնքի առավելությունները, որը ոչ թե նշմարվում, այլ ակնհայտ է դառնում: Մեր գործելաոճը բաց է, թափանցիկ եւ հրապարակային: Յուրաքանչյուր քաղաքացի կարող է իրագրել մեր կատարած աշխատանքների, ծրագրերի, ընդունած որոշումների մասին, հայտնել տեսակետներ, առաջարկություններ եւ դիտողություններ: **ՄԽԻԹԱՐ ԶԱԶԱՐՅԱՆ**

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՄԵՋ ՄՏԵՈՂ ԳՅՈՒՂԵՐԸ

ՀԱՅ ԴԱՍԱԿԱՆ ԱՐԻՈՒԹԻՒՆԸ

ՍՊԵՏՐՈՎ ՆՏՊԵՅ

Արագել անցեալի իրենց պարտութեանց պատճառները, նորէն մոռացութեան տակ պատմութեան խրատակաճը եւ ապա, նոր աղետներից զարնուած՝ վերստին սերտել պատմութեան դասերը - ահա՛ անհեռատես ազգերի ճակատագիրը:

Որքան մոռացկոտ, այնքան տկար ու դժբախտ է դա: Մոռացա՛ւ իր պատմութիւնը, ասել է՝ անխարտ է ժողովուրդը եւ պատժի արժանի:

Միշտ էլ ուժեղին պիտի պատկանի երկիրը. Յովթի այդ խօսքերով է ազգերին խրատում պատմութիւնը:

Ուժեղը, ճշմարտօրէն ուժեղը, որ արժանաւորն է, արհիւ: Ճշմարիտ ոյժը, որ ոգու ոյժն է: Հօգոր ոգին, որ քանակօրէն տկար Հելլադայի առջեւ ծունկի բերեց անձայրածիր Պարսկաստանը: Դա իտալական փոքրիկ երկրամասի ձեռքը դրեց աշխարհի բախտը: Դա Տիգրան Սեօի Հայաստանը վերածեց հզօրագոյն թագաւորութեան: Քաղաքապետութիւնը, որ Սպարտա կը կոչուէր, մնաց անխոցելի, քանի դեռ - հաւատարիմ Լիկուրգոսի սահմանադրութեան - կը գերադասէր պատերազմներուն կորցնել իր կեանքը եւ ոչ թէ վահանը, Հոմերը, որ պատգամներ կ'արձակէր աշխարհին, ընկաւ, որովհետեւ նրա զօրավարները, որոնք մի ժամանակ կաւէ անօթներ կը գործածէին, այլեւս կը դժուարանային իրենց կաշառել փորձող ազգերի ներկայացուցիչներին ասելու. «Կը գերադասեմք իշխել արծաթեայ եւ ոսկէ անօթներ գործածողների վրայ, քան թէ ոսկի եւ արծաթ ունենալ»: Ընկաւ եւ Հայաստանը, որովհետեւ անմիաբանութեան ոգին մեր ժողովրդից խել էր իր անօրինակ արհուրիւնից ազատօրէն օգտուելու կարելիութիւնը:

Երբեք, ոչ ազգային թագաւորութեան դարերուն, ոչ էլ այն ժամանակ, երբ Հայաստանը դաստակերտ կայսերացի եւ երկրորդ թագաւորութիւն պարսից կը կոչուէր, երբեք տիրութեան ոգին չտկարացաւ: Հայութեան մէջ: Երբեք է սակայն եւ այն, որ այդ ծիզ դարերի ընթացքուն չէրաւ մի դէպք, որ հայութիւնը ընտանի պատմաւորներով կարողանար լիուխ օգտուել այդ ոգուն:

Հենց սրանում է մեր ժողովրդի ողբերգականութիւնը:

Բ Արիութիւն: Միակ ճշմարիտ կրօնը, առանց որի ոչինչ արժէն կրօնները:

Կեղծ է ամեն մի գրականութիւն, բարոյական, քաղաքական վարդապետութիւն, որ ոյժ եւ արիութիւն չէ ներշնչում իր դաւանողին:

Դատապարտելի է ամեն մի դպրոց, եկեղեցի, կուսակցութիւն, որը արհադաւան եւ արի չէ դարձնում մարդը որպէս անհատ եւ հաւաքակազմութիւն:

Արիութիւն - միակ ճշմարիտ բարոյականը:
Կորցնելով իրենց արիութիւնը - իմա իրենց դրական բոլոր առաքինութիւնները - ժողովուրդները կորցնում են իրենց գոյութեան բարոյական իրաւունքը: Անարիւն կորցնում է պատմութիւնից իրեն տրուած մասնաւոր առաքելութիւնը՝ իրագործելու մարդկային ցեղին օգտակար լինելու կարելիութիւնը: Այդպիսին դառնում է ընդունակ միայն անստեղծագործ եւ անփառունակ կեանքի, կարօտ

Մեղրի համայնքի 2017-21թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիր /համառոտ/

Մեղրի համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագիրն այն կարեւորագոյն փաստաթուղթն է, որով սահմանվում են համայնքի միջնաժամկետ զարգացման նպատակային ուղղությունները համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի վերլուծության, առկա հիմնախնդիրների վերհաման, մարդկային, նյութական եւ ֆինանսական ռեսուրսների գնահատման, ուժեղ եւ թույլ կողմերի բացահայտման ճանապարհով:

- Հետամուտ լինելով Մեղրի համայնքի զարգացման տեսլականին՝ նախատեսվում է առաջիկա հինգ տարվա ընթացքում ունենալ՝
 - համայնքին տնտեսական բարեկեցություն բերող, բնապահպանական նվազ ազդեցությամբ եւ արդյունավետ կառավարվող հանքարդյունաբերություն (պղինձ, մոլիբդեն, ոսկի, գրանոդիորիտ),
 - մրցունակ գյուղատնտեսական արտադրանք եւ արտադրության զարգացման որոշակի ուղիներ (նուռ, արքայաճաճ, թուզ, ձիթապտուղ),
 - զբոսաշրջության զարգացումը խթանող տնտեսական, կառուցվածքային բարենպաստ պայմաններ (հյուրատների քանակի ավելացում, խաղատների կառուցում, պատմամշակութային կոթողների բարեկարգում),
 - գործարարության եւ ներդրումների համար բարենպաստ միջավայր,
 - համալրված եւ բարեկարգ նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններ (մասնավորապէս Վարդանիձոր, Ավանք, Շվանիձոր, Լիճք, Նոնաձոր գյուղերում Մեղրու եւ Ազարակի մանկապարտեզների մասնաճյուղերի հիմնում, Մեղրու եւ Կարծեւանի մանկապարտեզների շենքային պայմանների բարելավում),
 - մարդկան եւ մշակութային ակտիվ կյանք, ֆիզիկական դաստիարակության կազմակերպման բարձր մակարդակ (նախատեսվում է նոր մարզադահլիճի կառուցում Ազարակ քաղաքում գտնվող նախկին կաթայատան շենքի հիմքի վրա, Մեղրիում եւ Լեհվազում գործող մշակութային տների, Գեղագիտության ազգային կենտրոնի Մեղրու մասնաճյուղի վերանորոգում, երկրագիտական թանգարանի հիմնում Մեղրի քաղաքում),
 - բնակելի մակերեսի ընդլայնում Մեղրու նախկին պոլիկլինիկայի եւ Ազարակի նախկին հիվանդանոցի շենքերի հաշվին,

- կանաչապատ տարածքների աճ (նոր զբոսայգիների կառուցում, այգեգործության խթանում),
- աղբահանության համակարգի բարելավում եւ սանձաքրման աշխատանքների արդյունավետ կազմակերպում համայնքի բոլոր բնակավայրերում,
- միջբնակավայրային տրանսպորտային երթուղիներ (ներառյալ բոլոր բնակավայրերը),
- բարեկարգ եւ ասֆալտապատ ճանապարհներ,
- էներգախնայող լամպերով լուսավորվող տարածքներ,
- գյուղմթերքի իրացմանը նպաստող բեռնափոխադրման ծառայություն եւ գյուղատնտեսական շուկա: Փաստաթղթում ընդգրկված ծրագրերը նախատեսվում են իրականացնել համայնքային եւ պետական բյուջեի միջոցներով, տեղական եւ միջազգային դուր կազմակերպությունների, մասնավոր ընկերությունների հատկացրած դրամաշնորհներով եւ ֆինանսավորման այլ աղբյուրներով: Դրանց մի մասի իրականացման համար հայտ է ներկայացվել Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամին եւ «Պահպանվող տարածքների աշակցման ծրագիր-Հայաստան» ծրագրին: Ընդգրկվել են նաեւ ծրագրեր, որոնց իրականացման համար համայնքը փնտրում է ֆինանսավորման աղբյուրներ: Մեղրի համայնքի եւ տեղական դուր կազմակերպությունների համագործակցության շրջանակներում նախատեսվող ծրագրերից են՝ Միջբնակավայրային տրանսպորտային երթուղիների ստեղծում (ներառյալ բոլոր բնակավայրերը՝ Մեղրի, Ազարակ, Ավանք, Գուղեմնիս, Լեհվազ, Լիճք, Կարծեւան, Կուրիս, Նոնաձոր, Շվանիձոր, Վահրավար, Վարդանիձոր, Տաշտուն) եւ համապատասխան ենթակառուցվածքների կառուցում (Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ, 100 մլն դրամ), Ավանք, Շվանիձոր, Նոնաձոր, Լիճք գյուղերում Մեղրու եւ Ազարակի մանկապարտեզների մասնաճյուղերի հիմնում (Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ, 100 մլն դրամ), ճանապարհային սպասարկման ծառայության ձեւավորում եւ համապատասխան տեխնիկայի ձեռքբերում (Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ, 150 մլն դրամ), գյուղմթերքի տեղափոխման կազմակերպում եւ բեռնատար մեքենայի ձեռքբերում (Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ, 20 մլն դրամ): Միջազգային դոնոր կազմակերպությունների հետ համագործակցու-

թյան շրջանակներում նախատեսվող ծրագրերից են՝ Մեղրի համայնքի բոլոր բնակավայրերում լուսավորության ցանցի անցկացում, ընդհանուր բարեկարգում (Պահպանվող տարածքների աշակցման ծրագիր-Հայաստան, 65 հազար եվրո), Ազարակ քաղաք մտնող մայրուղու հարեւանությանը՝ 2,5 հա մակերեսով տարածքում «Հայ-իրանական բարեկամության» զբոսայգու կառուցում (Պահպանվող տարածքների աշակցման ծրագիր-Հայաստան, 600 հազար եվրո), քաղաքացիների սպասարկման գրասենյակի հիմնում (Գերմանիայի միջազգային համագործակցության ընկերություն (ԳՄՀԸ), «Համայնքների զարգացում Հարավային Կովկասում» ծրագիր, 8 մլն դրամ), «Բնապահպանական մարտահրավերները հնարավորությունների վերածելով՝ պլաստիկ աղբից շինանյութերի ներմուծում» (Եվրամիություն, պետություն, համայնք, 749962.96 եվրո: Այն իրականացվում է Սյունիքի մարզի Կապան, Քաջարան, Մեղրի, Գորիս, Միսիան եւ Վայոց ձորի մարզի Ջերմուկ, Եղեգնաձոր եւ Վայք համայնքներում. նախատեսվում է նշված համայնքներում պլաստիկ տարանջատել, հավաքել, մամլել, պահեստավորել եւ տեղափոխել Կապան, որտեղ կհիմնվի պլաստիկի շինանյութ ստանալու գործարան (կտեղադրվի հոսքագիծ): Ծրագիրը մեկնարկում է 2017 թվականից), Մեղրու Սբ Սարգիս եկեղեցու պահպանում ու որմնանկարների վերականգնում (ՀՀ մշակույթի նախարարության եւ ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության միջեւ «Մեղրի քաղաքի Սուրբ Սարգիս (Սբ Հովհաննես) եկեղեցու պահպանության եւ որմնանկարների վերականգնման նպատակով ԱՄՆ դեսպանի մշակութային պահպանության հիմնադրամի կողմից դրամաշնորհի տրամադրման մասին» հուշագիր՝ կնքված 2016թ. սեպտեմբերի 16-ին, 450 հազար դոլար):

Համայնքի վարչական տարածքում մասնավոր ընկերությունների կողմից նախատեսվող ծրագրերից, ներդրումներից են՝ ՀՀ Սյունիքի մարզի Մեղրի համայնքի «Լիճքվազ-Թեյի» ոսկու հանքավայրի շահագործում ստորգետնյա եղանակով («Լիճքվազ» ՓԲԸ, 11 մլն դոլար), Սյունիքի մարզի Մեղրի համայնքի Վերին Վարդանիձորի ոսկի-բազմամետաղային հանքավայրի շահագործում ստորգետնյա եղանակով («Ղարագույլաններ» ՓԲԸ, 4 մլն 78 հազար 700 դոլար), Վարդանիձոր գյուղում Մեղրու մանկապարտեզի մասնաճյուղի հիմնում («Լիճքվազ» ՓԲԸ, 37 մլն դրամ):

Ծրագրում մանրամասն ներկայացվել են նաեւ համայնքի զարգացման խոչընդոտներն ու դժվարությունները, ուժեղ եւ թույլ կողմերի, հնարավորությունների եւ սպառնալիքների վերլուծությունը, ինչպես նաեւ համայնքի ընդհանուր նկարագրությունը, սոցիալ-տնտեսական, ֆինանսական վիճակն ու կանխատեսումները:

Այսպիսով՝ համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի իրականացման արդյունքում Մեղրի համայնքն ակնկալում է առաջընթաց տնտեսության դիվերսիֆիկացման ուղղությամբ, եւ հանքարդյունաբերությունից զատ զարգացած տեսնել նաեւ գյուղատնտեսությունն ու զբոսաշրջությունը: Նախատեսված ծրագրերի իրականացման արդյունքում կծեւավորվեն նոր ենթակառուցվածքներ, որոնք կխթանեն վերոնշյալ ուղղությունների զարգացումը:

Կատարվելիք ներդրումները հնարավորություն կտան նախադպրոցական եւ արտադպրոցական կրթության ոլորտում ընդգրկել ավելի շատ երեխաներ, ակտիվացնել մարդկան եւ մշակութային կյանքը, ընդլայնել կանաչապատ տարածքները, կազմակերպել կենտրոնացված աղբահանություն՝ ընդգրկելով համայնքի բոլոր բնակավայրերը:

Համայնքի զարգացման ծրագրի կատարման արդյունքում հնարավոր կլինի իրականացնել հետեւյալ փոփոխությունները.

- համայնքի սեփական եկամուտների տարեկան աճ՝ 27,4 %-ով,
- համայնքի բնակչության թվաքանակի աճ՝ 5-6 %-ով,
- բնակիչների սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավում՝ 10-15%-ով,
- գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության եւ իրացման աճ՝ 10-20%-ով:

Մեղրու բերդը (դրվագ)

Մայր Շայասանի մի դաստիկ

Պատգամ մեծաց

ՀԱՅ ԴԱՍԱԿԱՆ ԱՐԻՈՒԹԻՒՆԸ

արտաքին օգնություն: Նմանը ժամանակի ընթացքում դառնում է միջազգային պարագիտ, միջհզեռ ժողովուրդների կոչումն է լինել միջազգային արժեք եւ ազդակ:

Այդ տխուր եւ անարգական վիճակից ազգերին հեռու է պահում արիապաշտությունը:

Արիության, ժողովուրդներին բարոյապես ներշնչելու վտանգից փրկող հոգեւոր աղն է դա:

Երբ կայ դա՛ չկայ վատը, ստորը, կամ առնուազը աննշան է դառնում սրանց ազդեցությունը անհատի թէ ժողովուրդների կեանքում:

Բարոյական արեւ է դա, որ կյանքը ազդող իր շրջապատը: Երբ կայ դա՛ կայ եւ մեծագործություն, եւ վեհություն, եւ անձնություն: Պակասում է դա՛ այլեւս ոչինչ արժեք բարձր գաղափարները, ծրագրերը, տեսությունները, քանզի պակասում է նրանց իրականացնող ոյժը: Անարիություն, ասել է՝ հոգեւոր սնանկություն:

Անարին ոչինչ է աւելացնում աշխարհի անկորնչելի հարստութեան: Դա յաճախ բարոյական մուրացիկ է, այլոց ճիգերից օգտուող: Անարին չէ ծառայում մարդկային քաղաքակրթութեան:

Յանձին Ալեքսանդր Մեծի՝ արիությունն էր, որ յունական մշակոյթը Ասիա մտցրեց: Դա էր - նախավկաների յաղթական արիությունը - որ Նազովրեցու վարդապե-

տությունը պարտադրեց բարբարոսներին: Դա էր, որ Մոր հորիզոնների տէր դարձրեց մարդկությունը, սանձելով ծովերի ամեհությունը, մեղմելով դաժանությունն անապատների եւ նուաճելով օդը:

Արին է յանդգնողը, անձնագրողը, մարդասէրը:

Արիությունն է շարժում պատմութեան ընթացքը:

Մեծ սիրտ, ազնիւ նկարագիր, վսեմ մտածում - արիութեան հարազատներն են այդ բոլորը, ճառագայթները միեւնոյն արեւի:

Արիություն: Կորցնելով այդ բարձր յատկությունը՝ ժողովուրդները կորցնում են իրենց կարողությունները անկաշկանդ կերպով զարգացնելու եւ կատարելագործելու կարելիությունը: Անարիանալով՝ նրանք ընկնում են օտար լծերի տակ, կորցնում իրենց անկախությունը - միակ հոգեւոր մթնոլորտը, որի մէջ միայն հնարարութեան գեղերի առանձնայատուկ հանձնարի փթուցը:

«Դուք ինքնին գիտեք զբաշտութիւն աշխարհի Յայոց»:

Այդ դիւցազնական առաքինությունը երբեք չտկարացաւ մեր ժողովրդի հոգու մէջ, մինչեւ մեր քաղաքական անկախութեան վախճանը, որից յետոյ հայ ձեռքը պիտի գրկուէր դարբերով զէնք կրելու իրաւունքից:

Յայոցինը չգիտէ իր պատմությունը, ասել է՝ չգիտէ օգտուել իր պատմությունից - ահա՛ իր դժբախտութեան ակն ու աղբիւրը: Նա ծանօթ չէ իր արիական անցեալին, իր հաւաքական դիւցազնականին եւ դրա համար էլ - յուրախութիւն իր գոյութեան թշնամիներին - նա հաւատում է ամէն ինչի, միայն ոչ իր սեփական բազկի ոյժին, դրա համար էլ իր ամբողջութեան մէջ նա պարտուողական է: Նրա համար Աւարայրի Մամիկոնեա-

նը աւելի նահատակ է, սուրբ, քան ռազմիկ եւ հերոս:

Պատմագիտութեան օգտէ՛մ նա իր նախնիքներին համարում է իրեն բնութենակից, որոնց, սակայն, հոգեւոր այնքան կը նմանի, որքան աղանձին՝ արծուին: «Մեզ պէս անռազմասեր է եղել եւ հին հայը, այլապէս ինչո՞ւ պիտի կործանուէր մեր թագաւորութիւնը»,- այսպէս է տրամաբանում օրուայ հայրերը - մասնաւորապէս նրա հակա-յեղափոխական մասը - եւ իրեն ոչինչ չհամարելով, ոչինչ է ուզում աշխարհից, բացի օտար դժներում իր անստեղծագործ գոյութիւնը քարշ տալու իրաւունքից:

Նա չգիտէ, որ հայկական բոլոր արքայացեղերը կործանուել են ո՛չ թէ արիութեան պակասի պատճառով, այլ՝ մեր ցեղի ղեկավար տարրերի առանձին երկպառակությունների եւ այլ պատճառների երեսից: Ինքնակործան են եղել գրեթէ մեր բոլոր թագաւորութիւնները:

Նա ոչինչ, կամ շատ քիչ բան գիտէ իր ցեղի հնաւանդ ռազմունակութեան ու ռազմական մեծագործությունների մասին, եւ դրա համար էլ անհաստ է դէպի իր բազուկը, անյոյս՝ դէպի իր ապագան: Նա չգիտէ, որ հայ արիությունը հայոց աշխարհի համար դարբերով կատարել է հոգեւոր շանթարգելի դեր՝ չէզոքացնելով ու զինաթափելով բազում արտաքին վտանգեր: Եթէ Յայաստան արշաւող թշնամի հորդաները ծով ալիքներ էին, ապա հայկական արիությունը ծովափէայ ժայռ էր, որին կը զարնուէին ու կը ցնդէին արտաքին թշնամութեան յորձանքները: Օրուայ հայրերը, այո՛, չի ճանաչում իր դասական արիների համաստեղությունը: Նա պաշտամունք չունի դէպի ամմահ արիները, նա չի՛ դաստիարակում նրանց մեծագործություններով - ահա՛ մեր դժբախտությունը:

Եւ մեղաւորը ժողովուրդը չէ, այլ՝ այն

տարրը, որի ջանքերով ցեղային ինքնաճանաչութեան է բերում ժողովուրդը - մեր մտաւորականութիւնն է մեղաւոր:

Մէկից աւելի անգամ դժբախտութիւն են ունեցել լսելու ազգային պատմութիւն դասաւանդող հայ ուսուցչին եւ խորապէս ցաւել են մեր աշակերտող սերունդի համար: Մի կենդանի մեռել, մեռեալ շէշտերով խօսում է մեռելների մասին: Պատմությունը նրա համար անհոգի կմախք է եւ ո՛չ թէ բաբախում սիրտ: Նա հետեւակ գիտելիքներ ունի մեր պատմութեան այս կամ այն շրջանի մասին, գիտէ ցամաք անցքեր, թուեր, անուններ, այսքանը միայն: Նա սիրտ չունի եւ սիրտ չէ՛ դնում իր դասերի մէջ: Միեւնոյն տրամադրութեամբ նա խօսում է եւ Տիգրան Մեծի, եւ Վեստ Սարգիսի մասին:

Յպարտանքից չեն դողում, չեն լայնանում նրա ռունգերը, երբ պատմում է, թէ ինչպէ՛ս պարսից արքան, հայ սպարապետի անօրինակ քաջագործություններից հիացած, ամեն անգամ երբ գինու բաժակը շրթունքներին կը մօտեցնէր՝ կը դժուարանար չբացազանչել՝ «Ճերմակածին զինի խմէ»:

Ամօքի զգացումը չէ՛ այրում նրան, երբ իր խօսքը հայ խռովասէր նախարարի չարագործությունների մասին է:

Սեղմ ասած՝ ստեղծագործ վերապրում չէ՛ նրա աւանդած պատմությունը, այլ՝ անհոգի հնախօսութիւն, քանզի իրեն կը պակսի ազգային հպարտանքի նուիրական զգացումը:

Գերազանցօրէն հայրենապաշտ - ահա՛ թէ ինչպիսիւն պիտի լինի պատմութեան դասատուն: Այդպիսին չէ՛ - ասել է՝ նրա տեղը դպրոցը չէ: Ասել է՝ բարոյապէս ազատ չէ իր ձեռքն առնելու մեր ցեղի կեանքի արբազան գիրքը:

«Արաքս», 1930թ., թիւ 25, 26, 27